



**SVET  
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 5. december 2008 (16.12)  
(OR. en)**

**16882/08**

**LIMITE**

**AGRILEG 223  
ENV 961**

**DOPIS**

---

Pošiljatelj:      generalni sekretariat  
Datum:            5. december 2008

---

Zadeva:           Gensko spremenjeni organizmi (GSO)  
                    –     Sklepi Sveta

---

Svet za okolje je na seji 4. decembra 2008 sprejel priložene sklepe.

**SKLEPI SVETA O GENSKO SPREMENJENIH ORGANIZMIH**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

- (1) Evropska skupnost je sprejela obsežen pravni okvir za postopke odobritev gensko spremenjenih organizmov (GSO), s katerim naj bi zagotovila visoko raven varovanja okolja ter zdravja ljudi in živali glede na morebitna tveganja, ki jih predstavljajo GSO, in v katerem je upoštevala previdnostno načelo.
- (2) GSO, in še posebej gojenje gensko spremenjenih rastlin (GSR), so v znanstvenih krogih in družbi nasploh sprožili razpravo in vprašanja o njihovem morebitnem vplivu na zdravje, okolje in ekosisteme.
- (3) Zato je treba razmisliti o izboljšanju izvajanja tega pravnega okvira, da bi v večji meri uresničili cilje zakonodaje ES, pri čemer je treba upoštevati, da je treba še naprej pravočasno reševati vloge za odobritev in spoštovati ustrezne mednarodne obveznosti ES.

SVET

MENI, da so v zvezi s tem posebej pomembna naslednja področja:

- (i) *Izboljšanje okoljske ocene in mehanizma za spremljanje*
  1. **POUDARJA**, da je treba bolje uskladiti prakse ocenjevanja v državah članicah in zagotoviti, da se analiza GSR izvede za vsak primer posebej, upoštevajoč značilnosti ekosistemov/okolij in specifičnih geografskih območij, v katerih se GSR lahko gojijo v skladu z veljavno zakonodajo;

2. POZDRAVLJA mandat EFSA, ki ji ga je podelila Komisija, da najpozneje do marca 2010 konča revizijo svojih smernice za oceno okoljskega tveganja, ki jo je začela marca 2008; POZIVA, naj se delo zaključi pred marcem 2010, če je to mogoče, ne da bi s tem škodili kakovosti posvetovalnega procesa; POZIVA države članice, naj zagotovijo vsestransko sodelovanje svojih pristojnih znanstvenih organov pri posvetovanju z EFSA v postopku revizije in zagotovijo svoj prispevek temu projektu v predvidenem roku;
3. Z ZADOVOLJSTVOM UGOTAVLJA, da mandat za dopolnitev in posodobitev smernic za presojo okoljskega tveganja GSO, ki ga je Komisija podelila EFSA, vključuje zlasti podrobno oceno dolgoročnih posledic GSR na okolje in obsega naslednje teme: ocena okoljskega tveganja zaradi morebitnih posledic gensko spremenjenih rastlin na neciljne organizme, oblikovanje meril za poskuse na prostem, s katerimi naj bi ocenili morebitne ekološke posledice gojenja GSR v prejemnem okolju, določitev geografskih območij v EU, na katerih se GSR lahko sprost v okolje, izbira ustreznih postopkov za oceno morebitnih dolgoročnih posledic gojenja GSR, vključno s poskusno in teoretično metodologijo, in priporočila za pridobitev ustreznih osnovnih informacij;
4. Z ZADOVOLJSTVOM UGOTAVLJA, da je zaradi tega v mandat vključena tudi preučitev meril in zahtev za oceno vseh GSR, tudi tistih, ki proizvajajo aktivne snovi iz direktive 91/414/EGS, in tistih, ki so odporne na herbicide, da bi jih po potrebi poostrili; posebej POUDARJA, da je treba preučiti morebitne posledice, ki jih imajo za okolje spremembe v uporabi herbicidov zaradi GSR, odpornih na herbicide, in zagotoviti usklajenost med oceno tveganj zaradi GSR, ki proizvajajo aktivne snovi iz direktive 91/414/EGS, in oceno tveganj zaradi ustreznih fitofarmaceutskih sredstev; OPOZARJA, da se uporaba fitofarmaceutskih sredstev odobrava na nacionalni ravni in POUDARJA, DA MORAJO pristojni organi Komisije in držav članic, ki sodelujejo pri izvajanju direktive 2001/18/ES in direktive Sveta 91/414/EGS o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet, usklajevati svoje delo, kolikor je to mogoče;

5. POZDRAVLJA namero Komisije, da prizna normativno vrednost revidirane različice smernic, ki naj bi se sprejela po ustreznem postopku v odboru, s čimer bi bile države članice v celoti vključene v proces njihovega oblikovanja in sprejetja, ne da bi pri tem predpostavljali, kakšno je njihovo končno stališče do besedila, ki ga bo predlagala Komisija; OPOZARJA, da morajo te smernice upoštevati merila v zvezi z oceno tveganja iz prilog k direktivi 2001/18/ES, po potrebi pa morajo biti tudi redno posodobljene, da bi tako spremljali nenehen razvoj znanstvenih dognanj in analitičnih postopkov;
  
6. POUDARJA, da je reden in natančen nadzor po postopkih, specifičnih za posamezen GSO, ki ga izvajajo dovoljenj bistvenega pomena za odkrivanje morebitnih trajnih škodljivih učinkov; POZDRAVLJA uvedbo standardnega obrazca za poročilo o nadzoru, ki ga je pripravila Komisija in s katerim se lahko na enoten način pridobijo vse ustrezne informacije o nadzoru ki ga izvajajo imetniki dovoljenj; POUDARJA pomen nadzorne dejavnosti na nacionalni ravni in POZIVA države članice, naj razmislijo o tem, da bi oblikovale in izvajale svojo lastno nadzorno dejavnost, in čim prej posredujejo svoje ugotovitve ne glede na pravne obveznosti imetnikov dovoljenj; OPOZARJA, da je treba rezultate takšnega nadzora sporočiti širši javnosti; Komisijo in države članice POZIVA, naj poskrbijo za ustrezno spremljanje informacij, pridobljenimi z nadzornimi dejavnostmi. S takšnim spremljanjem nadzornih dejavnosti v letih po odobritvi bi morali dopolniti glavne ugotovitve, da bi zajeli medsebojne oziroma skupne vplive, ki jih je težko oceniti v enem letu. OPOZARJA, da pristojni organ v primeru novih informacij v zvezi s tveganjem GSO za človeško zdravje in okolje pripravi poročilo o oceni, v katerem navede, ali in na kakšen način naj bi se spremenili pogoji za odobritev oziroma ali naj se odobritev prekliče, in ki ga predloži pristojnim organom drugih držav članic;

*(ii) Ocena socialno-ekonomskih koristi in tveganj*

7. POUDARJA, da je v skladu z uredbo 1829/2003 pod določenimi pogoji in kot del preučevanja posameznih primerov možno, da se pri obvladovanju tveganja, ki sledi oceni tveganja, upoštevajo legitimni dejavniki, specifični za GSO, ki je v postopku ocenjevanja. Pri oceni tveganja se upoštevajo okolje ter zdravje ljudi in živali. POUDARJA, da mora Komisija v skladu z direktivo 2001/18/ES predložiti posebno poročilo o izvajanju direktive, vključno z oceno socialno-ekonomskih posledic namernih sproščanj in dajanja GSO v promet.

POZIVA države članice, naj do januarja 2010 zbirajo in izmenjajo ustrezne informacije o socialno-ekonomskih posledicah, vključno s koristmi in tveganji, dajanja GSO v promet, in o vzdržnosti kmetijstva; Komisijo POZIVA, naj do junija 2010 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, pripravljeno na podlagi informacij držav članic, da ga bo mogoče ustrezno preučiti in o njem nadalje razpravljati;

*(iii) Boljša uporaba strokovnega znanja*

8. POZDRAVLJA prizadevanje in dejavnosti EFSA od leta 2006 naprej, katerih namen je povečati preglednost pri upoštevanju pripomb držav članic v njenih mnenjih;

9. POUDARJA ključno vlogo držav članic v postopku ocenjevanja, zlasti v zvezi z GSO za pridelavo, ter POZIVA vse države članice, naj v navedenem postopku dejavno sodelujejo; POZITIVNO OCENJUJE predlog EFSA, da bi poleg države članice, ki mora pripraviti oceno okoljskega tveganja, k neposrednemu sodelovanju pri ocenjevanju povabili tudi druge države članice; POUDARJA, da bo navedeni predlog omogočil dejavnejšo udeležbo držav članic ter boljše upoštevanje specifičnih nacionalnih oziroma regionalnih značilnosti; POZIVA države članice, naj sporočijo, kakšno je njihovo stališče v zvezi s podatki, zbranimi pri ocenjevanju tveganja; POUDARJA, da bi morale imeti države članice možnost izraziti svoje stališče tudi o dodatnih podatkih, zbranih v tem obdobju, ne da bi to vplivalo na dolžino postopka, s tem pa EFSA omogočiti, da je v celoti seznanjena z njihovim mnenjem; ustrezno bi bilo treba upoštevati tudi njihove pomisleke;
10. POZIVA EFSA in države članice, naj vzpostavijo široko mrežo evropskih znanstvenih organizacij z vseh področij, vključno s tistimi, ki so povezana z okoljskimi vprašanji, in ki jih zadeva ocena tveganj glede pridelave ali uporabe GSR v hrani in krmi v skladu s členom 36 uredbe (ES) 178/2002, in s tem zagotovijo učinkovito usklajevanje in sodelovanje med znanstveniki; POUDARJA pomen dosledne uporabe člena 30 uredbe (ES) št. 178/2002, ki poziva EFSA k stalni pripravljenosti, da bi lahko že v zgodnji fazi ugotovila, ali med znanstvenimi mnenji prihaja do morebitnih razhajanj, ter k sodelovanju z državami članicami in nacionalnimi organi pri razreševanju oziroma pojasnjevanju spornih znanstvenih vprašanj;
11. POUDARJA, da naj bi države članice in Komisija poskrbele za izvajanje sistematičnih in neodvisnih raziskav o potencialnih tveganjih pri namernem sproščanju ali dajanju GSO v promet; UGOTAVLJA, da bi morala potrebna sredstva za te raziskave zagotoviti Skupnost in države članice skladno s svojimi proračunskimi postopki, neodvisni raziskovalci pa bi morali imeti dostop do vsega ustreznega gradiva in pri tem spoštovati pravice intelektualne lastnine; države članice in Komisijo POZIVA, naj zbirajo in si izmenjujejo podatke o teh raziskavah;

*(iv) Evropske mejne vrednosti za označevanje semen*

12. z zanimanjem POZDRAVLJA skorajšnji zaključek študije Komisije o vplivu uvedbe mejnih vrednosti za označevanje semen;
13. PONOVRNO POUDARJA, da je treba na evropski ravni določiti mejno vrednost oziroma mejne vrednosti za označevanje naključne prisotnosti odobrenih GSO v tradicionalnih semenih, in sicer na podlagi ustreznih meril, kot so merila za posamezne vrste ter znanstveni podatki; POUDARJA, da bi morale biti te vrednosti čim nižje, hkrati pa še vedno izvedljive, sorazmerne in funkcionalne za vse gospodarske subjekte, poleg tega bi morale pridelovalcem in potrošnikom omogočiti svobodno izbiro med tradicionalnimi, ekološkimi in gensko spremenjenimi proizvodi;
14. POZIVA Komisijo, naj po postopku iz člena 5a sklepa 1999/468/ES čimprej sprejme ustrezne mejne vrednosti in pri tem upošteva najnovejša znanstvena dognanja in podatke o razpršenosti, nepredvideni prisotnosti in mešanju v procesih gojenja, trženja in uporabe semen;

*(v) Občutljiva in/ali zaščiteni območja*

15. POUDARJA, da je treba v skladu z veljavno zakonodajo v celoti upoštevati regionalne in lokalne značilnosti držav članic, zlasti ekosisteme/okolje in posebna geografska območja, ki so pomembna za biotsko raznovrstnost oziroma za specifične kmetijske prakse;

16. POUDARJA možnost, da se v okviru obstoječih postopkov odobritve GSO za pridelavo sprejmejo posebni upravljalni ali omejevalni ukrepi, celo ukrepi prepovedi, s čimer naj bi poskrbeli za zaščito biotske raznovrstnosti v občutljivih ekosistemih, kot so območja v okviru programa NATURA 2000, določena v skladu z direktivama 79/409/EGS in 92/43/EGS, in sicer na podlagi ocene okoljskega tveganja, podprte z znanstvenimi podatki; PREDLAGA, da se na podlagi navedenega tem ekosistemom nameni posebna pozornost; POZIVA države članice in vlagatelje, naj v okviru postopka ocenjevanja čim prej predložijo ustrezne podatke; POUDARJA, da v skladu s pravom Skupnosti, ki vključuje previdnostno načelo, regije s specifičnimi agronomskimi in okoljskimi značilnostmi, vključno z majhnimi izoliranimi otoki, lahko zahtevajo posebne upravljalne ali omejevalne ukrepe, tudi ukrepe prepovedi za pridelavo GSO;
17. POUDARJA, da lahko države članice sprejmejo ukrepe za ureditev pridelave GSO v okviru nacionalnih ukrepov soobstoja v skladu s členom 26a direktive 2001/18/ES in pri tem upoštevajo priporočilo Komisije 2003/556/ES; UGOTAVLJA, da bo Komisija leta 2009 na podlagi prispevkov držav članic pripravila poročilo o izvajanju nacionalnih strategij o soobstoju;
18. UGOTAVLJA, da bi bilo mogoče območja brez GSO vzpostaviti na podlagi prostovoljnega dogovora, glede na ustrezno nacionalno zakonodajo lahko tudi tihega dogovora med zadevnimi gospodarskimi subjekti z vsakega takega območja; da pa bi vsem zadevnim subjektom omogočili svobodo izbire, bi jih bilo treba ustrezno obvestiti o nameri, da se vzpostavi območje brez GSO.